

't Nedersaksisch - wat de anleiding ook is . . .

In november 2018 skreve ik onder de titel "*Oera ik magge trots wèèn*" een stukken aover de erkenning van 't Nedersaksisch as volwaardige taal, vastelegd in 't "*Convenant Nedersaksisch*".

't Gonk ter toen aover dät "*Görendrögien W.*" as titelloze amateur skriever wier ezien en veur de feestelijk-edem gien uutneudigink kregen, en döörumme zichzels maer ef uut-eneudigd en gewoon bi'j 't Previncieuus in Zwolle naor binnen is estapt en zich tussen de otemetoten ef evoegd. De skrieveri'je ieraover (*in 't Zwols*) is toendertied naor de betrökken peti'jen emaild.

Oewel ik toen van gieniene een reactie eb e-krègen, resulterend 't now iniens in een uutneudigink veur een vevolg-wärkconferensie Nedersaksisch op 22 april in Wolvega.

En dan wille ik mi'j netuurlijk niet laoten kennen . . . ik waere derbi'j.

't Welkom:

De gastvrouw veur vandaage, *Liesbeth Schievink*, bezigen 't ABN, umdät aer dät makkelijkder ofgonk. Deur de opvoedink wier aer steeds bi'j (h)er-aling ezech dät zi'j niet zo mos knauwen . . . *die kump dus niet uut Limbörg.*

Disse twiestried is veur völle anwezigen wel erkenbaer. Altied maer weer 't gezanik . . . "*ie mutten netties praoten!*" En dät terwijl 't ABN veur een dialectgebruker niks anders betekenen dan **Algemeen Beroerd Nederlands** en döör zal 't alsmäär "*verengelsen*" van 't Nederlands zekers ook gien verandering in brengen. *En wat te denken van de sprake die steeds meer op straote wörren e-eurd . . 't Berbers ?*

Presentasie:

Willemijn Zwart gavven een körte uutienzetting aover 't gebruik van 't Nedersaksisch in vergelieking met 't gebruik van 't Fries en 't Nederlands.

kärnpunten: A-j 't Nedersaksisch as voertaal wilt be-ollen, mu-j al bi'j de kinderopvang en legere skoelen begunnen.

't Gebruuk van, *bi'j veurbeeld*, plaatsnaeme-andudingem in

't Nedersaksisch kennen gien bepärkingen. De Gemeenten maggen dät zelf besluten.

Èven kieken in de taal-keuken van Fryslân:

De persentasie van dit pregramma-onderdeel wier op allerleste aover-
enömmen deur de wet-older van Westellingwerf - *Roelof Theun Hoen*.

Wi'j kregen een uutleg aover 't DNA van en binnen de Friese taal . . . zodanig
dät wel dudelijk mog wörren dät, ondanks dät ter kleine verskillen binnen 't
Fries bestaon, de bosskop wazzen . . . ***van 't Fries mu-j ofblieven!***

Gemeentelijk taalbeleid:

Roelof Theun Hoen gonk nao de pauze gewoon deur met zien eigen presentasie
aover 't gemeentelijk taalbeleid met de uutleg: . . .

Be-olt van streektaal of een plaatselijk dialect (*zoas 't Stellingwärf's binnen 't
Fries*) mu-j wel andach gèven, maer 't niet krampachtig vaste willen ollen.

Onderricht op basisskoelen is een goeie stap maer gien wet. Gemeenten
maken een eigen taalbeleid. Aover 't algemeen is de bosskop da-j 't bestaon
en gebruik van 't Nedersaksisch zelf mutten promoten deur 't te laoten zien.

Plaatsnaembörden – teksten in openbaere ruimten bv. op bloembakken e.d.
en gao zo maer deur.

Taalpromotie is Cultuuraoverdracht !

Promotie en marketing:

Renate Snoeiijing – (*Huus van de Taol*) richten aer prötien op promoten van 't
Nedersaksisch.

De stichting *Huus van de Taol* (*Drente en Grönningen*) wil en giet ook steeds
nauwer samenwårken met Salland. En veur dät Sallands wol zi'j graag een
clippie laoten zien met (h)Endrik Jan Bökkers, maer dät gonk een bettien de
mist is. Dät von ik nog wel jammer (h)Eino leg mooi dichtebi'j Zwolle en ik
magge die rechtuut-rechtan muziek wel.

Incidenteel is ter steeds meer andach veur de streektalen, maer dät is gien
standaerd en verdienen dus verbèttering. En dät is dan ook de doelstellink van
de stuurgroep Nedersaksisch. De uitgaven "**Wiesneus**" (*op zien Zwols –
Wiesnöze*) en "**Woordwies**" veur de basisskoelen is een goed begin.

Draagvlak veur gebruik en döormèè be-old van 't Nedersaksisch mu-j creëren.

Tik-Tok Tammie:

Bij disse presentasie deur *Marius van der Leij* . . . gonk bi'j mi'j 't licht uut. Niet umdät ik een slaop viele, maer ik raken 't spoor elemaole biester en adde gien idee wöör die knakker 't aover adden.

Hoera . . . ik bin te old veur dät gedoe. Wat een geluk dät ik van die medärne fratsen gien iene jota snappen . . . oef ik mi'j der ook niet druk aover te maken.

Middagsessies:

Nao 't èten wieren der deelsessies egöven en most ie dus kiezen bi'j wie of wat ie wollen anskoeven.

Mien aope veur 't anwezig wèèn op disse conferensie, wazzen meugelijk te euren oe men 't promoten en 't onder de andach brengen van 't Nedersaksisch zöt en wat de meugelijkeden veur mi'j of een kleine dialectkringe bint. Mien keuze wazzen döörumme evallen op cultuur.

Sessie cultuur:

Stichting Reur (*een cultuur stichting*) gavven uutleg aover wat z'ij deejen as kennis en advies-örgaan veur festival-örganisaties. Z'ij richen zich döörbi'j veural op vernieuwen - verjongen - verbèteren, verdiepen - verstärken en verspreiding binnen örganisaties en gebruik van 't Nedersaksisch.

Hoe ? . . . deur alle sociale mediakanalen te gebruiken maer èvenzogood ook de tradionele media (*radio-tv en pers*) intensief in te zetten.

O-ja . . . **dät kossen geld**, maer met wat zuken ku-j ook wel subsidie pötties anboren.

Martin ter Denge - kaerten 't imagoprobleem van 't Nedersaksisch an. Vanuut zien wärk maken hi'j wel vertalingen naor en uut 't Nedersaksisch (*grapig veurbeeld – 't belasting aangiftebiljet in 't Nedersaksisch*), maer veur 't onder de andach brengen van 't Nedersaksisch, gebruiken ij eel völle **podcast** filmpies umme de jongeren te bereiken.

Jongeren zitten niet meer (*steeds minder*) op facebook, umdät ter te völle olderen op zitten !!! (*en ik maer denken dät 't andersumme wazzen.*)

De presentasie verzoek toetreden:

Umdät ter een verzoek laggen toe 't toetreden en erkenning töt 't Convenant Nedersaksisch van de gemeenten Bunschoten en Urk, umdät die toch wel degelijk een eigen taal ebben, is ter onderzuuk edaon naor de verwandskoppen met 't Nedersaksisch. De erkenning is ter ekommen en dus deejen de gemeenten 't verzuuk töt toetreden en deelnemen an 't Convenant Nedersaksisch.

En dan e-j netuurlijk weer wat van dät vremde ambtelijke gemärtel . . . bi'j de opstelling van 't Convenant Nedersaksisch is ter wel een passage op-enömmen aover 't verlaoten (*uutreden*), maer niet aover toetreden.

(Ze zuken volgens mi'j de problemen op . . of anders creëren zi'j ze gewoon)

Maer goed de officiële erkenning is ter en de verzuken bint in-ewilligd.

Ofslutink:

Nao 't förmele moment ter ofsluting met de bestuurders en döörmèè de wärkconferensie, kwamp 't införmele en konnen wi'j bi'j de börrel èven genieten van *Leo Noorman* die mien liefspreuk mooi in muziek wissen te vertalen . . .

Laot mi'j maer knooien!

Al met al een gezellige dag . . wat contacten op-edaon, . . maer de zuuktocht naor 't promoten van 't Nedersaksisch op een veur mi'j bruukbare methode e-k elaas niet evunnen. Ik zalle der an mutten wennen dät ik zolangzaemer-and te old binne umme mi'j der al te druk aover te maken.

't Nedersaksisch zal ik wel blieven gebruiken en uutraegen in mien eigen doen en laoten van 't blieven skrieven en praoten in 't Zwols dialect . . . wat de anleidink ook magge wèèn.

Aldus naor benaoderbare wööreid op-e-maakt . . mei 2022 . . (Zwols dialect)

